

Odluka:
Revr 608/2017-2

Zbirni podatci

Broj odluke: Revr 608/2017-2
ECLI broj: ECLI:HR:VSRH:2021:4907
Datum odluke: 31.08.2021
Vrsta odluke: Rješenje
Vrsta predmeta: Građanski - revizija
Odjel: GRAĐANSKI ODJEL
[Poveznica do dokumenta na portalu IUS-INFO](#)

Tekst

Revr 608/2017-2

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: Revr 608/2017-2

REPUBLIKA HRVATSKA

RJEŠENJE

Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca Ivana Vučemila predsjednika vijeća, Dragana Katića člana vijeća i suca izvjestitelja, Viktorije Lovrić članice vijeća, Marine Paulić članice vijeća i Darka Milkovića člana vijeća, u pravnoj stvari tužitelja J. R. iz S., OIB ..., kojeg zastupa punomoćnica D. B., odvjetnica u S., protiv tuženika Sveučilišta u Z., Z., OIB ..., kojeg zastupa punomoćnica Ž. S. F., odvjetnica u R., radi utvrđenja nedopuštenosti otkaza ugovora o radu i isplate, odlučujući o reviziji tuženika protiv presude Županijskog suda u Zagrebu poslovni broj Gž R-59/17-4 od 14. ožujka 2017., kojom je djelomično potvrđena i djelomično preinačena presuda Općinskog suda u Zadru poslovni broj Pr-185/2016 od 30. studenog 2016., u sjednici održanoj 31. kolovoza 2021.,

riješio je:

Ukidaju se presuda Županijskog suda u Zagrebu poslovni broj Gž R-59/17-4 od 14. ožujka 2017. u potvrđujućem dijelu pod točkom I. i III. izreke i presuda Općinskog suda u Zadru poslovni broj Pr-185/2016 od 30. studenog 2016., osim u dijelu koji se odnosi na isplatu zatezних kamata na iznos poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak sadržanih u bruto iznosu naknade plaće, te se predmet u tom dijelu vraća sudu prvog stupnja na ponovno suđenje.

O troškovima postupka u povodu revizije odlučit će se u konačnoj odluci.

Obrazloženje

1. Prvostupanjskom presudom suđeno je:

„I. Utvrđuje se da je odluka o redovitom osobno uvjetovanom otkazu Ugovora o radu, zaključenog između tužitelja i tuženika na neodređeno vrijeme dana 24. srpnja 2009., Klasa:112-02/09-02/02, Ur.br.:2198-1-79-10/09-29, a koja odluka je donesena dana 22. srpnja 2016., Klasa:112-02/16-02/06, Ur.br.:2198-1-79-01/16-01, nedopuštena i nezakonita, te da tužitelju radni odnos nije prestao, pa se nalaže tuženiku da vrati tužitelja na rad na poslove redovitog profesora za znanstveno područje biotehničkih znanosti, polje poljoprivreda (agronomija) na Odjelu za ekologiju, agronomiju i akvakulturu Sveučilišta u Z. ili na druge odgovarajuće poslove, sve u roku od 8 dana i pod prijetnjom ovrhe.

II. Dužan je tuženik, u roku od 8 dana i pod prijetnjom ovrhe, naknaditi tužitelju izgubljene plaće u visini od po 20.916,42 kn mjesečno, i to za period od prestanka Ugovora o radu, pa do donošenja prvostupanjske presude, s pripadajućom zakonskom zateznom kamatom koja teče od dospijea svakog pojedinog mjesečnog iznosa (tj. od 16. u mjesecu za prethodni mjesec), do isplate po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za 3 postotna poena, dok se u preostalom dijelu, preko dosuđenog, zahtjev tužitelja za isplatu naknade plaće odbija kao neosnovan.

III. Dužan je tuženik, u roku od 8 dana i pod prijetnjom ovrhe, naknaditi tužitelju parnični trošak u iznosu od 3.750,00 kn sa zakonskom zateznom kamatom koja teče od donošenja prvostupanjske presude pa do isplate, po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za 3 postotna poena.“

2. Presudom suda drugog stupnja presuđeno je:

„I. Odbija se žalba tuženika kao djelomično neosnovana i potvrđuje presuda Općinskog suda u Zadru poslovni broj Pr-185/2016-(bez podbroja) od 30. studenoga 2016., izuzev u dijelu pod točkom II. izreke u kojem je dosuđena zakonska zatezna kamata na iznos poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak na naknadu plaće u bruto iznosu.

II. Preinačuje se presuda Općinskog suda u Zadru poslovni broj Pr-185/2016-(bez podbroja) od 30. studenoga 2016., u dijelu kojim je prihvaćen dio zahtjeva za isplatu zateznih kamata na iznos poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak sadržanih u bruto iznosu naknade plaće, i sudi:

Odbija se zahtjev tužitelja za isplatu zateznih kamata na iznos poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak sadržanih u bruto iznosu naknade plaće, kao neosnovan.

III. Odbija se zahtjev tuženika za naknadom troška žalbe.

IV. Odbija se zahtjev tužitelja za naknadom troška odgovora na žalbu.“

3. Protiv drugostupanjske presude u dijelu pod točkom I. i III izreke tuženik je podnio reviziju iz članka 382. stavak 1. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13, 89/14 i 70/19 - u nastavku teksta: ZPP) zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava. Predlaže ukinuti nižestupanjske presude i predmet vratiti sudu prvog stupnja na ponovno suđenje.

4. Tužitelj je u odgovoru na reviziju osporio sve revizijske navode i predložio reviziju odbiti kao neosnovanu, uz naknadu troškova odgovora na reviziju.

5. Revizija je osnovana.

6. Sukladno odredbi članka 392. a stavak 1. ZPP-a revizijski sud je ispitao pobijanu presudu samo u onom dijelu u kojem se presuda pobija revizijom i samo u granicama razloga određeno navedenih u reviziji.

7. Predmet spora je zahtjev tužitelja da se utvrdi nedopuštenom odluka tuženika o osobno uvjetovanom otkazu ugovora o radu, da radni odnos tužitelja nije prestao i da se vrati na rad, kao i zahtjev za naknadu izgubljenih plaća.

8. U postupku koji je prethodio reviziji u bitnom je utvrđeno:

- da je odlukom o osobnom uvjetovanom otkazu od 22. srpnja 2016. tuženik otkazao tužitelju ugovor o radu zbog nemogućnosti urednog izvršavanja poslova i zadaća znanstveno-nastavnog radnog mjesta redovitog profesora u trajnom zvanju za znanstveno područje biotehničkih znanosti, polje poljoprivreda (agronomija), na Odjelu za ekologiju, agronomiju i akvakulturu Sveučilišta u Z.,

- da je tužitelj bio u radnom odnosu kod tuženika na temelju ugovora o radu na neodređeno vrijeme od ... 2009.,

- da je prema članku 2. navedenog ugovora obavljao poslove redovitog profesora - prvi izbor za znanstveno područje biotehničkih znanosti, polje poljoprivreda (agronomija), grana bilinogojstvo, na odjelu za poljodjelstvo i akvakulturu Sredozemlja Sveučilišta u Z.,

- da je prema članku 5. tog ugovora nastavnik biran na vrijeme od 5 godina, a rok za reizbor teče od 7. srpnja 2009.,

- da se tužitelj prijavio na natječaj objavljen u „Narodnim novinama“, broj 14/16 za izbor jednog nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje i na radno mjesto redovitog profesora u trajnom zvanju za znanstveno područje biotehničkih znanosti, polje poljoprivrede, na Odjelu za ekologiju, agronomiju i akvakulturu,

- da je tužitelj bio jedini pristupnik na natječaj, te da je Stručno povjerenstvo tuženika utvrdilo da tužitelj ispunjava 11 od 12 ponuđenih uvjeta od potrebnih 6 Rektorskog zbora za izbor redovitog profesora u trajnom zvanju,

- da je Stručno povjerenstvo podnijelo izvješće i dalo mišljenje da tužitelj ispunjava uvjete,

- da je Stručno vijeće Odjela za ekologiju, agronomiju i akvakulturu predložilo donošenje odluke o izboru tužitelja u znanstveno-nastavno zvanje redoviti profesor u trajnom zvanju, područje biotehničkih znanosti, polje poljoprivrede (agronomija), na Odjelu za ekologiju, agronomiju i akvakulturu,

- da je Stručno vijeće za biomedicinsko i zdravstveno, biotehničko, prirodno, tehničko i interdisciplinarno područje znanosti prihvatilo izvješće Stručnog povjerenstva, te 17. lipnja 2016. donijelo odluku kojom tužitelj nije izabran i to glasovanjem članova: jedan glas „za“, jedan glas „protiv“ i 24 glasa „suzdržana“.

9. Na temelju tako utvrđenog činjeničnog stanja, sud prvog stupnja zaključuje da u konkretnom slučaju, nisu bile ispunjene pretpostavke za primjenu odredbe članka 95. stavak 5. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju („Narodne novine“, broj 123/03, 105/04, 174/04, 2/07, 46/07, 45/09, 63/11 i 94/13 - u nastavku teksta: ZZDVO), a slijedom toga niti za pokretanje postupka redovitog osobno uvjetovanog otkaza ugovora o radu te konačno niti donošenju odluke o otkazu ugovora o radu.

10. Pritom, sud prvog stupnja istodobno nalazi da u konkretnom slučaju, donošenjem odluke kojom tužitelj nije izabran (glasovanjem na način „Niti jedan glas „za“, jedan glas „protiv“ i 24 suzdržana“), zapravo postupak za izbor tužitelja nije proveden u skladu s prije navedenim mjerodavnim odredbama zakona, odnosno da odluka o neizboru tužitelja nije donesena natpolovičnom većinom glasova nazočnih članova Vijeća, što da odluku o otkazu čini nezakonitom.

11. Polazeći od ovakvih utvrđenja prvostupanjski sud utvrđuje da tuženik nije dokazao da su u konkretnom slučaju ispunjene pretpostavke iz članka 115. stavak 1. točka 2. ZR-a pa zaključuje da je predmetni otkaz nezakonit i nedopušten te prihvaća tužbeni zahtjev.

12. Odbijajući žalbu tuženika i potvrđujući ovakvu odluku uz pozivanje na odredbu članka 375. stavak 5. ZPP-a, drugostupanjski sud ponavlja utvrđenja suda prvog stupnja, odnosno činjenicu da je tužitelj podnio prijavu za izbor u znanstveno-nastavno zvanje na radno mjesto redovitog profesora u trajnom zvanju, kao i zaključak da tužitelj ispunjava uvjete za izbor u znanstveno-nastavno zvanje i to na znanstveno-nastavno radno mjesto redovitog profesora u trajnom zvanju, slijedom čega da je Stručno vijeće Odjela i predložilo donošenje odluke o njegovom izboru, a Stručno vijeće za biomedicinsko i zdravstveno, biotehničko, prirodno, tehničko i interdisciplinarno područje znanosti da je prihvatilo izvješće Stručnog povjerenstva.

13. Na temelju rečenog, drugostupanjski sud izražava shvaćanje da u konkretnom slučaju nisu bile ispunjene pretpostavke iz članka 95. stavak 5. ZZDVO jer da tuženik može i mora pokrenuti postupak redovitog osobno uvjetovanog otkazivanja samo u slučaju kada zaposlenik ne podnese prijavu na javni natječaj za izbor znanstveno-nastavno zvanje ili ne bude izabran zbog neispunjavanja uvjeta za ponovni izbor, s tim da u konkretnom slučaju na strani tužitelja nije postojala niti jedna od ovih dviju zakonskih pretpostavki.

14. Osnovano revident upire da pobijane presude imaju nedostataka zbog kojih se ne mogu ispitati, odnosno da je donošenjem nižestupanjskih presuda počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavak 2. točka 11. ZPP-a.

15. Prvostupanjski sud utvrđuje da je odluka Stručnog vijeća od 17. lipnja 2016. nezakonita jer nije donesena natpolovičnom većinom glasova nazočnih članova vijeća, pri čemu se poziva na članak 6. stavak 1. Pravilnika o radu stručnog vijeća za biomedicinsko i zdravstveno, biotehničko, prirodno, tehničko i interdisciplinarno područje znanosti (u nastavku teksta: Pravilnik o radu stručnog vijeća).

16. Slijedom toga, vidljivo je da su dopuštenost osporenog otkaza nižestupanjski sudovi (prejudicijelno) razmatrali kroz (ne)zakonitost odluke od 17. lipnja 2016., kojom tužitelj nakon provedenog glasovanja mjerodavnog tijela nije izabran za nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje i na znanstveno-nastavno radno mjesto redovitog profesora u trajnom zvanju za znanstveno područje поближе naznačeno u tom dijelu izreke (točka I. izreke).

17. Međutim, imajući na umu odredbu članka 6. stavka 1. Pravilnika o radu stručnog vijeća, te utvrđenje nižestupanjskih sudova da je odluka od 17. lipnja 2016. (kojom tužitelj nije izabran) nezakonita, nejasno je i nedovoljno obrazloženo shvaćanje prvostupanjskog suda

o nezakonitosti „odluke o neizboru“ iz razloga što „nije donesena natpolovičnom većinom“. To tim prije jer je navedena odluka i potvrđena odlukom Senata Sveučilišta u Z. od 24. lipnja 2016. (list 114. spisa).

18. Okolnost da sporna odluka Stručnog vijeća tuženika nije donesena natpolovičnom većinom već samim time ni u kojem slučaju ne bi dovela do nezakonitosti odluke. Naime, za odluku o izboru, prema članku 6. Pravilnika o radu stručnog vijeća, (natpolovična) većina nazočnih članova mora glasati „Za“, u protivnom ne dolazi do izbora osobe o kojoj se glasovalo te je svaki drugi zaključak po prirodi stvari neprihvatljiv. Slijedom utvrđenja nižestupanijskih sudova, proizlazi da bi odnosna odluka bila nezakonita jer je tijelo koje odlučuje o izboru prihvatilo izvješće stručnog povjerenstva o ispunjavanju uvjeta na strani tužitelja, ali ga unatoč tome nije izabralo. U reviziji se opravdano upire na činjenicu da Stručno vijeće koje odlučuje o izboru može donijeti i drugačiju odluku od one koju predlaže „pomoćna tijela“, u protivnom bi glasovanje Stručnog vijeća o izboru bilo samo formalan i nepotreban akt jer bi u slučaju prijave samo jednog pristupnika, kao u slučaju tužitelja, taj pristupnik (automatski) morao biti izabran.

19. Međutim, kako je već istaknuto to samo po sebi, ako u postupanju tuženika nema nekih drugih važnih postupovnih propusta (koji su utjecali ili mogli biti od utjecaja na donošenje odluke), nije nezakonito.

20. U odnosu na bilo kakve druge propuste u donošenje navedene odluke nižestupanijski sudovi (osim što sud prvog stupnja samo nabraja postupovne odredbe i ponavlja svoj raniji zaključak o nezakonitosti utemeljen na nedostatku glasova „Za“) ne daju jasne i dostatne razloge, slijedom čega se u tom dijelu pobijane odluke ne mogu ispitati.

21. Člankom 95. stavak 1. ZZDVO-a propisano je da postupak izbora u znanstveno-nastavna i umjetničko-nastavna zvanja i odgovarajuća radna mjesta provodi sveučilište sukladno statutu i uz odgovarajuću primjenu članka 35. i 36. ZZDVO-a, na temelju javnog natječaja koji se objavljuje u „Narodnim novinama“, dnevnom tisku i na službenoj internetskoj stranici visokog učilišta. Prema stavku 4. ako je u natječajnom postupku izabrana druga osoba, zaposleniku koji je do tada radio na tom radnom mjestu ponudit će se drugo odgovarajuće radno mjesto ili će se u nedostatku istoga pokrenuti postupak redovitog osobno uvjetovanog otkaza ugovora o radu, dok je stavkom 5. propisano da ako na natječaj iz stavka 1. ovoga članka zaposlenik ne podnese prijavu ili ne bude izabran zbog neispunjavanja uvjeta za ponovni izbor, pokrenut će se postupak redovitog osobno uvjetovanog otkaza ugovora o radu, bez obveze ponude drugog radnog mjesta.

22. Odredbom članka 67. stavak 3. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju („Narodne novine“, broj 94/13) propisano je da će se ponovni izbor na radno mjesto znanstvenog savjetnika (trajno zvanje) odnosno radno mjesto redovitog profesora (trajno zvanje) za osobe zatečene u zvanju i na radnom mjestu znanstvenog savjetnika odnosno redovitog profesora, provest će se prema dosadašnjim odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju i podzakonskih propisa donesenih na temelju tog Zakona.

23. Polazeći od sadržaja i smisla navedenih zakonski odredbi, revizijskom sudu za sada nije prihvatljiv zaključak drugostupanijskog suda da u konkretnom slučaju na strani tužitelja nije postojala niti jedna od ovih dviju zakonskih pretpostavki iz članka 95. stavak 5. ZZDVO.

24. Naime, nije upitno da je tužitelj podnio prijavu na javni natječaj, ali je i dalje ostalo upitno da li je na strani tužitelja postojala druga zakonska pretpostavka iz članka 95. stavak 5. ZZDVO, drugim riječima rečeno - je li do neizbora došlo iz nekih drugih razloga (koji se ne spominju u naznačenoj odredbi ZZDVO), odnosno zato jer tužitelj ne ispunjava uvjete za ponovni izbor.

25. U tom je smislu, s obzirom na djelomično pogrešan pravni pristup nižestupanijskih sudova, ostalo nejasno i pravno značenje odluke Stručnog vijeća u odnosu na (ne)izbor za nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje i kakve to posljedice ima u odnosu na izbor na znanstveno-nastavno radno mjesto redovitog profesora u trajnom zvanju, koji izbor je ovdje objedinjen i prema sadržaju izreke odluke od 17. lipnja 2016., donesena je zajednička (jedinstvena) odluka u odnosu na zvanje, ali i u odnosu na radno mjesto. Prema stanju stvari koje proizlazi iz činjeničnih utvrđenja i mjerodavnog prava, preduvjet za izbor na znanstveno-nastavno radno mjesto redovitog profesora u trajnom zvanju bila bi odluka o izboru za nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje. Ukoliko su (a jesu) nižestupanijski sudovi razmatrali tuženikovu odluku od 17. lipnja 2016. kao prejudicijelnu odluci o otkazu ugovora o radu, tada bi možebitna zakonitost odluke o neizboru tužitelja za nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje, mogla imati za posljedicu i neispunjavanje uvjeta za izbor na znanstveno-nastavno radno mjesto redovitog profesora u trajnom zvanju. To bi uzročno posljedično moglo dovesti i do ostvarivanja pretpostavki iz članka 95. stavak 5. ZZDVO.

26. Osim toga, revident ističe da se u žalbi bezuspješno pozivao na okolnost da protiv odluke o izboru tužitelj nije pokrenuo upravni spor, što da je mogao s obzirom na odredbe članka 35. stavak 12. ZZDVO-a, međutim, da o tome pobijana odluka suda drugog stupnja nema nikakvih razloga.

27. Prema članku 35. stavak 12. ZZDVO-a (koji se odnosi na izbor u znanstvena zvanja), protiv odluke o izboru pristupnik nema pravo žalbe, ali može pokrenuti upravni spor. U upravnom sporu ne može se donijeti odluka o izboru pristupnika u znanstveno zvanje već

samo ukinuti nezakonita odluka i odrediti ponovno provođenje postupka.

28. U pravilnoj primjeni materijalnog prava na koju paze po službenoj dužnosti, sudovi ne daju nikakve razloge o ovoj činjenici, tj. nije uopće ispitano i raspravljeno da li je protiv odluke koju nižestupanjski sudovi nalaze nezakonitom, odnosno u dijelu koji se odnosi na izbor za nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje, moguće voditi upravni spor, te posljedično o tome niti o pravnom domašaju i učincima eventualne pravomoćnosti takve odluke u odnosu na radnopravni status tužitelja.

29. Slijedom navedenog, u pobijanim presudama nedostaju jasni razlozi o tome jesu li u konkretnom slučaju bile ispunjene pretpostavke za dopuštenost otkaza u smislu odredbe članka 115. stavak 1. točka 2. Zakona o radu („Narodne novine“ broj 93/14, 127/17 i 98/19).

30. S obzirom da je revident prije naznačene prigovore isticao još u svojoj žalbi protiv prvostupanjske presude, proizlazi da je prihvaćajući nejasne i nedostatne razloge iz obrazloženje prvostupanjske presude, koju zbog toga nije moguće ispitati, sud drugog stupnja i sam počinio bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavak 2. točka 11. ZPP-a.

31. U svakom slučaju, s obzirom na sve što je obrazloženo u ovom revizijskom rješenju, ali i žalbene razloge tuženika, u ovom postupku nije bilo mjesta primjeni članka 375. stavak 1. ZPP-a.

32. Stoga je na temelju odredbe članka 394. stavak 1. ZPP-a valjalo ukinuti obje nižestupanjske presude i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

33. U ponovljenom postupku nižestupanjski sudovi će otkloniti počinjene bitne povrede odredaba parničnog postupka i sukladno uputama iz ovog ukidnog rješenja, donijeti novu odluku o tužbenom zahtjevu te cjelokupnim troškovima postupka.

Zagreb, 31. kolovoza 2021.

Predsjednik vijeća:
Ivan Vučemil, v.r.